

Коли дитина на власному
досвіді переконується,
що кожне явище має свою причину,
її мислення набуває дуже цінної
риси: вона намагається знайти,
пояснити природну причину кожного явища
В.О.Сухомлинський

Вступ

Багатьох вчителів хвилює питання: як підвищити інтерес учнів до вивчення шкільного курсу географії.

Одним із шляхів розв'язання цієї проблеми є позакласна робота - невід'ємна складова навчально-виховного процесу. Найкращий спосіб зацікавити учнів предметом - це дати йому можливість реалізувати себе, показати свої знання. Якщо знання, отримані на уроці, зацікавили учнів, то це спонукає школярів вивчати географію і після дзвоника. Добре організований і цікаво проведений Тиждень географії допомагає дітям збагатити свої знання, проявити ініціативу і самостійність, сприяє розвитку індивідуальних здібностей, розкриттю талантів. Участь дітей у підготовці позакласних заходів відкриває широкі можливості для формування практичних навичок роботи з різноманітними джерелами - книгою, енциклопедією, картою, довідниками, інтернетом і ін.

Досвід свідчить про те, що найбільш успішним під час проведення Тижня географіє є географічні заходи різноманітні за формою, але об'єднані єдиною тематикою. Вона обов'язково повинна бути ґрунтовно продуманою вчителем та цікавою для учнів. Звичайно, не всі заходи повинні відбуватися на сцені, адже і це потребує затрат часу та зусиль. В основному їх можна проводити в географічному кабінеті, написавши на дверях епіграф:

В казках бувало старий стовп

Казав багатирям:

- Підеш направо - згине кінь,
- Наліво - згинеш сам,

- А прямо - успіх жде тебе
- На всій твоїй путі...
Знання допоможуть Вам тепер
Шлях правильний знайти.

Під час проведення Тижня можна провести тематичні виставки малюнків, стінгазет, гірських порід, дитячих творчих робіт та ін. Але обов'язково Тиждень географії повинен включати основний театралізований захід - яскравий, захоплюючий, в якому бере участь багато учнів. Це може бути гра, гра-змагання (КВК, „Поле чудес”, „Зоряний час”, „Найрозумніший”, шоу-програми і ін.) або географічний концерт, вечір-подорож і ін.

У вивченні будь-якого шкільного предмета важливу роль відіграють нетрадиційні форми роботи. І це найбільше стосується такої багатогранної науки, як географія. Адже в науці про землю є елементи пошуковості і опису, спостереження і відкриття, оцінки і порівняння, експерименту і прогнозу. Саме в позаурочний час можна знайти найрізноманітніші форми для зацікавлення предметом.

„Давайте пограємо...” - ці слова можна назвати чарівними. Яким би цікавим не був урок, але після цих слів у класі починається поживлення. Учні чекають чогось цікавого, можливо, незвичайного. А це незвичайне не потребує багато зусиль.

Відомо, що під час гри діти фантазують, виявляють спостережливість, винахідливість, навчаються швидко і логічно мислити. У груповій грі майже завжди є елемент змагання (хто швидше дасть повну правильну відповідь, хто більше знає), а значить, у присутніх має проявлятися сила волі, наполегливість, увага. А головне - у ході гри учні отримують задоволення. Системне використання елементів гри зумовлює позитивні емоції учнів на уроках. Ці емоції впливають на краще засвоєння навчального матеріалу, на розвиток особистості дитини в цілому. От чому гра може стати засобом різнобічного розвитку учня, його здібностей.

Але при цьому не слід забувати, що гра завжди „вільна”. Відповідно, учителям знадобляться в організації та керівництві грою весь його такт, терплячість, вміння та знання. Інакше

результати її будуть прямо протилежними до тих, які чекають. Головне, щоб учні не підозрювали, що граючи, вони продовжують навчатися.

Мета географічної гри передусім навчальна: закріпити вміння читати карти, використовувати отримані раніше знання в нових ситуаціях, самостіно отримувати різноманітну додаткову інформацію, викликати бажання навчатися, зацікавити географією.

Що, як не гра, може допомогти в цій наважливішій справі і виконати основне завдання вчителя - залучити якомога більшу кількість учасників, викликати в учнів інтерес до науки, прагнення вивчати її. Під час гри учні поглиблюють та узагальнюють здобуті знання, розширюють свій кругозір, розвивають творчі здібності, мислення, пам'ять.

Цінність проведення географічних конкурсів у тому, що діти використовують географічні знання для розваг. У невимушеній обстановці, але з почуттям відповідальності представники команд мусять швидко й нетрадиційно виконати завдання, відповіді на яке вони не знають. Відповіді на більшість запитань вимагають звернення до географічних довідників, карт, атласів, науково-популярної літератури. Такий характер пізнавальної діяльності учнів через гру дуже корисний для розвитку в них навичок самостійної роботи з посібниками.

Велике розмаїття конкурсів дає змогу виявити творчі здібності. Елементи маскараду, зашифровані подразники створюють атмосферу таємничості й цікавості. Це водночас огляд і самодіяльності, і знань.

Важливе місце в системі навчально-виховного процесу відіграють засоби художнього слова. Вони сприяють формуванню уяви, баченню географічних об'єктів та процесів у специфічних художніх фарбах, підвищують ефективність роботи учнів та активізують навчальну діяльність.

Саме художнє слово забезпечує розвиток у дитини творчих здібностей, а також розкриває багатство її внутрішнього світу. Виконання поетичних рядків спонукає побачити оточуючий світ, його процеси та явища у новому, досі невідомому світлі.

Проведення в школі предметних тижнів реалізує основну мету:

виховати всебічну особистість. Усі ці позашкільні заходи: інтелектуальна гра „Еврика”, „Аукціон знань”, КВК, гра „Найсильніша ланка”, „О щасливчик”, „Моя 12” та ін. - виховують почуття колективізму, відповідальності, взаємоповаги, любові до рідної землі.

По традиції в школі кожний рік проходить Тиждень географії. Кожний рік зміст сценарію Тижня поповнюється новим матеріалом, який готують діти з книг, журналів, газет, теле- і радіопередач, інтернету про цікаві географічні явища.

Пропоную деякі рекомендації по проведенню Тижня географії.

Напередодні проведення міроприємства на дошці оголошень вивішую оголошення {Всім! Всім! Всім! З по в школі буде проходити Тиждень географії) і програму Тижня, умови географічного чемпіонату в перший день і інші дні, різні стенди, карти, кросворди, загадки, виконані силами учнів за допомогою вчителя.

Під час проведення Тижня географії на перервах звучить відповідна мелодія (шум водоспаду, шум вітру, морських хвиль, спів птахів і ін.), в комп'ютерному класі демонструються фільми на певну тему, в кабінеті географії на перерві старшокласники проводять цікаві географічні ігри серед молодших класів, перевіряють знання карти і ін. Після уроків організуються зустрічі з цікавими людьми, бесіди, вікторини.

В умовах загальної середньої освіти та підвищення рівня викладання успіх навчання багато в чому залежить не тільки від вибору ефективних, інноваційних методів та форм навчання в класі на уроці, а й від організації позакласної роботи з предмета. Пропоновані заходи проводяться в рамках Тижня географії.